

Recensioner

Barnboksklassiker blir förtrollande teater om vad som behövs för att växa sig stark

12 februari 2023 12:30

Den hemliga trädgårdens budskap om de stora möjligheter vi har att förändras kommer särskilt till sin rätt i Harald Leanders dramatisering. Skånskans recensent Virve Ivarsson önskar bara att pjäsen vågade etablera Marys svåra personlighet tydligare i början.

Text: Virve Ivarsson ↗

i Det här är en recension. Analys och värderingar är skribentens egna.

Dickon (Gunilla Andersson) visar Mary (Cajsa Svensson) olika träd i den hemliga trädgården.
Bild: Amelie Herbertsson

”När de inte har blad och är alldeles gråa och bruna och torra, hur kan man då veta om de lever eller är döda?”, frågar Mary,

”Vänta till våren sätter igång – vänta tills solen skiner efter regnet och regnet faller efter solskenet så får du veta det”, svarar Ben.

Teater 23:s uppsättning av ”Den hemliga trädgården” är en medryckande historia om levande organismer som länge lämnats utan vård och vad de egentligen behöver för att kunna växa sig starka trots det.

Här möter vi Mary som är ett bortskämt men ensamt barn som bor i Indien med sina föräldrar. När hennes föräldrar dör i kolera får hon flytta till sin märkliga farbror Mr Craven på den engelska landsbygden. Han har inte tid med Mary men när hon träffar en rödhake som tycker om henne förändras allt. Hon lär bland annat känna pojken Dickon som kan tala med djur och upptäcker mysterium och magi såväl i Mr Cravens trädgårdar som inne i hans mystiska hus.

Ben (Björn Löfgren) visar Mary (Cajsa Svensson) åt vilket håll köksträdgården ligger.
Bild: Amelie Herbertsson

Understryker det föränderliga

Pjäsen ”Den hemliga trädgården” baseras på barnboksklassikern med samma titel som skrevs 1911 av Frances Hodgson Burnett och som har filmatiserats åtta gånger. Men frågan är om inte denna historia om förvandling gör sig allra bäst som teater. Att ensemblen här verkligen gör mesta möjliga av ett litet scenutrymme och låter det omvandlas från ett hus i Indien till en båt, en trädgård, en korridor och från ett sovrum till ett annat understryker liksom pjäsens tema om hur föränderliga saker faktiskt är.

Att händelserna i Indien berättas med skuggfigurer och projektor förstärker känslan av att de sker långt bort från Mary, de träbeklädda väggarna gör verkligen att det känns som att man är i Storbritannien och musiken befolkar platserna, ger en känsla av magi och påminner om naturfenomen som vattenfall och virvelvindar.

De små djurdockorna framstår som otroligt levande och verkar smälta flest hjärtan.

Fångar barnen

Pjäsen är överlag väl anpassad för sin målgrupp 8-12 år. Platsbytena fångar lätt barnens intresse och skapar spänning. De små djurdockorna framstår som otroligt levande och verkar smälta flest hjärtan. När karaktärerna är länge på Colins rum och pratar om ans viss rastlöshet i publiken men desto mer uppskattar den när det blir dramatik mellan barnen och deras tränga påpassare.

Harald Leanders uppsättning av ”Den hemliga trädgården” ligger mycket nära boken. Många repliker är de samma, alla centrala karaktärer utom Dickons mamma finns kvar och det är imponerande att Leander lyckas förmedla de stora förändringarna i boken på så kort tid.

Mary (Cajsa Svensson) får tragiska besked av skuggfigurerna Barney och Officieren.
Bild: Amelie Herbertsson

Mer plats för Mary

Gunilla Andersson gör en mycket rolig, sträng och hönsartad Mrs Medlock men det är, inte minst när hon byter mellan dessa roller, svårare att köpa henne som tolvåring Dickon. Björn Löfgren skänker underhållande tyngd till berättelsen som Mr Carven och Ben och är särskilt karaktärsfullt genom hispig doktor. Gustav Bloom gör en övertygande pojkaktig Colin men tillåts ibland ta över historien väl mycket från Mary – vars pigga trotsighet Cajsa Svensson verkligen har fångat. Men om det är något jag önskar så är det att Marys surhet, fulhet och hopplöshet fick ta större plats i början.

För Leanders uppsättning av ”Den hemliga trädgården” är både spännande, rolig och förtrollande. Men det stora budskapet i Den hemliga trädgården är ju att de mest hopplösa grödor kan slå ut till fantastiska blommor bara de får lite kärlek – vilket skulle bli tydligare om pjäsen vågade stanna mer i att inledningsvis etablera Marys uppförande. I denna tappning känns hon mer kapabel redan från början och då finns en risk att publiken lägger mer märke till blommornas än Marys förvandling.

FAKTA

Teaterrecension

Den hemliga trädgården

Dramatisering: Harald Leander, fritt efter Frances Hodgson Burnett bok Den hemliga trädgården

Scenografi, kostym: Kajsa Hilton-Brown.

Ljus: Wesslan (Anders Nässlander & Iben West).

Musik, ljud: Anders Wall.

Mask, dockmakare: Evalena Jönsson Lunde

På scen: Björn Löfgren, Gunilla Andersson, Gustav Bloom och Cajsa Svensson.
Urpremiär på Teater 23 fredag 10 februari 2023.